

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politeisni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. V. Évf.

Márkisevci, 1926. szeptember 12

Broj 37. Szám.

Pri bêlom sztôli

v csarnoj oblêki szedécsi pasztérje „tigrisov“ tam v obedoválnici v M. Szoboti, szo pa nikso k „pravicsnim apostolom“ dosztójno láz najslji vő, kí je zanyí velika novina bíla, szamo ka lázslíva pred drügimi, kí od szvetá tekája nikaj znájo.

Rédno létno szpráviscse ev. prekmurszke sinyoríje, kí sze je zavolo sarlacha presztavilo, sze je 8-ga t. m. obdržalo v Hodosi. K tomi szpráviscse sze je pripelao tūdi g. dr. Popp Fülöp ev. senior v Zagrebi i cerkevni predszenik ev. zinata, kí kak taksi scse vpogléd dobíti v vérszko zivlénje Prekmurszki evangélicsánov, da naj tak pozitivnése léko interveniera v nyí vugodnoszt na kompetentni mesztáj. Obednim szí pa poglédne vsze ev. fare i szí tao vzeme pri poszvetsüvanyi ev. diacszkoga dôma v M. Szoboti 12-ga t. m. Na i tő szlůzbeno potüvanye zacsasznoaga nájvisjega faktorja ev. cérkvi szo té módri natő ponūcali gori, ka szo siríli mednárod glászi: „Hodosko szpráviscse prekmurszke ev. sinyoríje bôde szklepalo, da sze Prekmurje v Varázdzinszko oblászt prikapsi, zató je priso tūdi g. dr. Popp.“

Düsevne i mo'zgánszke szírotice toga bêloga sztolá! Ali szo sze szamo natelko pripravile na zivlénja pôt, ka niti telko nevêjo, ka je tákse verszko szpráviscse prôszto od politike? Ali nevêjo niti telko na kaksí fundament je bazirana ev. cérkev? Od káksega znánya pa te májo tégg. diplome? Csi niti telko dunszta nemajo, te nyim je skoda sze pri bêlom sztôli nadüvati. Ali nyim cíl dolinosztí ev. cérkvi v té námen obdržáno szpráviscse? Té nyim nyí bedarijo nê zameriti.

Je vsze mogôcse?!

Volítvi v obrtno i trgoveko zbornico v Ljubljani szo razpiszane, kandidátai lisztí szta poznánívi mednami dvê: medsztrankarszki i demokratszka (takzvána sztanôvszka (?). Zalosztno je szamo tő na medsztrankarszkoj lisztí, ka szo nê znali tő, ka tūdi i sztőjezero prekmurszki pre bivalcov bi sze dosztájalo ednoga trgov-

szkoga kandidáta i ne namesztnika, kí je tūdi i zavolo toga (pravicsno) odstôpo. Prôti toj lisztí bi niscse nikaj nebi meo, rávno szamo zavolotoga. Tő je poznánye Prêkmurjel

Mácsek zavóli csi nyemi na rép sztôpijo. Tak szo zavóliše zádnye »No-

vine«, gda szmo nyim mí preminôcsi tleden po isztini na rép sztôpili...

Miszlili szmo ka Szlovenszke dávcse oblásztí bôdo z ménsim predpisüvanyom dácsse za Szlovenszko obcsno upravo agitêrale, vídimo pa naszprôtno. Z-véksim dácsó predpisüvanyom tūdi i oni za Varázdzinszko okro'zje agitêrajo.

hogy ő a gyilkos. Mindazonáltal a nyomozás még teljes és erélyes folyamatban van, mely teljes fényt akar deríteni az ügyre. A nyomozást Rues hodosi csendőrrájórparancsnok a legnagyobb szakértelemmel vezeti.

Mint hírlík, a lányt azért gyilkolta meg és ásta el, hogy szerelmük következményét így tüntesse el. A leány által szüleitől elvitt pénz csak csalétek volt, mely Pörs rábeszélésére a »szökésükhöz szükséges« s így „munkadíja“ is megtértült.

Büntetése csak halálos lehet, mert két lelket pusztított el, előre megfontolt szándékkal s még vagy három ottani személynek — tanuk állítása szerint — meggyilkolását helyezte ki látásba. Egy tanunak a börtönből írt levelében azt írja, hogy csak úgy beszéljenek mint megbeszéltek, azaz, hogy tagadjanak.

Glászi—Hírek.

— Dr. Cifrák János je fiskálisko kan- calájr znôvics ôdpro.

— Dr. Popp Fülöp zagrebacski ev. senior i zinata predszenik sze med szlůzbenim potüvanyom po Prekmurji v M. Szoboti müdi. Pozdravleni mednami!

— Kmečka posojilnica v M. Soboti naznanja vsem, da se izdave g. Krčmar Štefan iz M. Sobote za glav- noga voditela. „Kmečke posojilnice.“ To ne istina; on pri posojilnici nema nikših opravkov. Bjo je slučaj, da je obečao posojilo i dotični je prišo, da bi je dvigno, vodstvo pa za to ne ve. Zato opozarjamo cenjeno ob- činstvo, če što žele posojilo, ali na- ložiti peneze v posojilnico, se naj osebno obrne v pisarno posojilnice. Načelstvo.

— Duhovnicke, ki od države pod- poro vdablajo szo opravicseni po vszê zeleznici na polovicsno vožnyo. Zato legitimacija je poszebi zaprosziti.

— Na Klerikalszkom gyűlési v M. Soboti, aug. 29.-a sze je precí pofo- nov i bokszoz zaszlűzilo v bremen klerikálaov.

— Siftár Géza nar. poslanec szí je tao vzev szpráviscsa ev. zinata v N. vrbászi, kak kotriga. Tak szo vsze raz- sirjene gôvorice, kí szo sze siríle da je v Ameriko odísav — tendenciozneji kvára želne.

— Uporaba sadja. Srezki poglavar v Murški Soboti, E.ebr. 5967/1. Letos so v naši pokrajini slive izredno dobro obrodile, deloma tudi jabolka in hruške, na kar se je opozorilo trgovce s sad- jem. Cene so bile začetkoma na pri-

Világ monarchistái egyesüljetek!

Október hónap folyamán az európai államok monarchista pár- tjai kongresszusra ülnek össze Austriában, egy egyelőre még gondosan titkol' városban. A mo- narchista kongresszuson a vezető- szerepet az orosz monarchisták fogják játszani, akik egységes taktikájában való megállapodásra akarják megnyerni a többi álla- mok monarchistáit.

Az osztrák legitimisták a kongresszus színhelyét, részve- vőinek névsorát és tárgysorozá- tát is a kongresszus befejezéseig szigorú titokban fogják tartani, de a kongresszus után részletes proklamációban fogják tudatni a monarchisták nemzetközi uniójá- nak megalakulását, Európa roja- lista érzelmi köreiből.

Angol lap a magyar kormányzó lemondási szándékáról.

A Daily Express bécsi tudó- sítás alapján arról számol be, hogy Horthy Miklós magyar kor- mányzó a legközelebbi jövőben lemondani készül. Antantkörök- ben tudni vélik, hogy Horthy utódjára is wertörtént már a meg- állapodás és a magyar államfő

József főherceg lesz nádori mi- nőségben, a ki viszont Ottó ki- rályságát fogja előkészíteni

Budapesti jelentés szerint magyar illetékes helyen cáfolják az angol lap feltűnést keltő hírét és megállapítják, hogy az ilyen hírek eredetét nem lehet ellenőrizni

Ukrajnában vissza akarják állítani a cári uralmat.

A Budapesten tartózkodó orosz emigránsok sifrizott távira- tot kaptak Ciril nagyherceg ko- burgi udvarából, hogy hétfőn délután egy tizenkét tagu ukraj- nai küldöttség kereste fel az emigrációban cárrá választott Ciril nagyherceget és közölték vele, hogy Ukrajnában minden előkészületet megtettek a cári

uralom visszaállítására, csak a jeladást várják, hogy a felkelés kirobbanjon. A küldöttség tagjai, orvosok, ügyvédek, mérnökök fel- szólították Cirilt, hogy térjen vissza velük Oroszországba és álljon népe élére. A budapesti orosz emigránsok sifrevalaszban kértek újabb felvilágosítást Ko- burgból a táviratra vonatkozólag.

Nyomában a domankisevcei gyilkosnak.

Mint azt már megírtuk, a domon- kisevcei patakpartján a nagy víz által kimosott holtestet találták. A vizsgálat kiderítette, hogy női hulla, s annak a domankisevcei lánynak a hullája, ki röviddel előbb tűnt el a szülői házból. A gyanu mindjárt Pörs ottani gazda

legény fiára esett, s kit a csendőrség le is tartóztatott.

Pörs mindedig vizsgálati fog- ságban van, hol azonban rendületlenül tagadja, hogy ő volna a leány gyil- kosa. Újabb nyomozás azonban kide- ritette, alapos bizonyítékok alapján,

merni visirni, zadnji čas pa so padle. Veliki bližnji svetovni trgi so polni posebno sliv. Zato bo bržkome precej sadja posebno sliv ostala doma, kjer jih bodo večinoma predelali v žganje. Ozirom na slabejšo letino poljskih pridelkov posebno na „Goričkem“ in pa radi pomanjkanja dela — zaslužka pa bi bilo nujno priporočati, da se čim največ sadja, sliv posuši. Pravilno posušeno sadje se drži dalje časa in je dobra, zdrava hrana predvsem otrokom, pa tudi odraslim. Sušimo lahko sadje na solncu, v peči, v posebnih napravah in v sušilnicah. Opozorjam na moderno sušilnico sistem „Ryder“, ki jo ima kmet. podružnica pri svojem članu g. Kirbiš-u v Murski Soboti. Ta sušilnica bo začela obratovati, čim se priglasi za sušenje dovolj interesentov — članov podružnice. Pa tudi nečlani se lahko poslužujejo te sušilnice proti majhni odškodnini. Po potrebi se sušilnica lahko odpremi tudi na občine. Vsa potrebna pojasnila daje iz prijaznosti g. Kirbiš v Murski Soboti. Na vsak način naj se gleda na to, da ne bo premnogo sadja predelanega v pogubonosno žganje, temveč da bode kot posušeno ali drugače konservirano vsaj deloma nadomestovalo kruh v težkem zimskem in pomladnem času. Lipovšek, s. r.

— Bogojina. Félig elkészült templomunk ideiglenes szertartás végetti felszentelése aug. 29-én bucsu keretében tartatott meg.

— Az S. H. S. szlovák és német ev. egyházak egyesülnek. A szlovák ev. egyház e hó 7-én kezdődött zsinata nagy többséggel elhatározta, hogy egyesül a német-vend-magyar ev. egyházzal, ami az egyetemes egyházat illeti, de püspöke önálló lesz.

— Prekmurjei ev. egyházmegye évi rendes közgyűlését 8-án tartotta meg Hodoson. Különösebb tárgya a közgyűlésnek nem volt. Közgyűlés után Skalics vendéglőjében társas-ebéd volt, melyen sok pohárköszöntő hangzott el.

— Szüret. Szőlőhegyeinkben a korai szőlő szüretelésére kezdetét vette.

— A Hodosi Önkéntes Tűzoltó Egyesület folyó hó 5-én tartotta a Skalics-féle nagyvendéglőben nyári-táncmulatságát, mely úgy anyagilag mint erkölcsileg elég fényesen sikerült. A táncmulatságon úgy a helybeli mint a szomszédos községek nagyszámu kö-

zönsége, nemkülömben a Kruplivniki Önk. Tűzoltó társ-egyesület jelen volt. A mulatság a reggeli órákban ért véget, amikor is pihenő helyett csaknem mindenki munkájához látott. — Mindazoknak, kik a mulatságon résztvettek, vagy annak sikerét bármikép előmozdították — ezuton mond hálás köszönetet a Parancsnokság.

— Világvallás bevezetését javasolja az eszperanto kongresszus. Edingburghban most van folyamatban a nemzetközi eszperanto kongresszus, amelyen Sishanira japán egyetemi tanár új világvallás bevezetését ajánlotta. A világvallásnak Comuto lenne a neve. A japán kiküldött előadta, hogy Ázsiában már több mint egymillió hive van az új világvallásnak, amelynek a nyelve az eszperanto lenne.

— Új rézbánya Jugoszláviában. Krusevác környékén már régebben új rézbányát fedeztek fel. A bányá- és erdőügyi minisztérium a kruseváci Krsztics és Nikolics cégnek bányanyitási jogot adott. Hivatalos megállapítás szerint az érchen tizenhat százalék rezet találtak.

— Jugoszlávia sőt vásárol Tuniszban. Az egyedárusítási vezérigazgatóság Tunisszal szerződést fog kötni, mely szerint Tunisz nagybömbnyiségű sőt fog Jugoszláviának szállítani. A megállapodás megkötése ügyében szakbizottság utazott Tuniszba.

Paradicsom aszálása igen könnyű a paradicsomot helykimélés szempontjából aszalni. Vörös, jól megérett paradicsomot kétfelé kell vágni és aszolószáritó deszkára rakjuk sorba, akkor gyengén fűtött kemencében, vagy főzés után a tűzhely sütőjébe 24 óra alatt kellően megszárad. Ha még elég napos, meleg az idő, lehet napon is szárítani, vagy ami még jobb, a háztartásokban körülbelül 15 éve elterjedt kis kézi aszalón, mely meleg levegővel szárít, végezzük el a munkát, 24 óra múlva minden egyes darabot megfordítunk és akkor sokkal szebb marad a színe. Ha eléggé megszáradott, vászonzacskóba rakjuk és szellős, száraz helyre akasztjuk fel a téli használatig.

Gyümölcsbor készítése. A gyümölcsbor készítéséhez almát vagy körte-t használunk föl. A gyümölcsöt megválogatjuk, a rothadt példányokat eldobjuk, a piszkosakat vagy földes példányokat pedig meg kell mosni. Az így megválogatott gyümölcsöt egy erre

a célra készített zuzón össze kell zuzni. Az összezuzott gyümölcsöt 12 óráig állni hagyjuk, azután kiszűroljuk. Az így nyert mustot azután tisztá, előzőleg kénnel tisztított hordóba töltjük és rendes hőmérsékű helyiségbe, pincébe helyezzük, ahol az erjedés 5—6 hét alatt befejeződik. A gyümölcsbort gvakron kell vizsgálni és feltölteni, hogy a borvirág képződéstől megóvjuk. A jó almabor 5—6 százalékos szeszt tartalmaz és 4—5 évig is eltarthat. Hogy kellemesebb zamatja legyen az almabornak, nagyon célszerű a muskotályszálya szárított vagy friss virágait egy időre belekeverni és benne állani hagyni. Kisebb mennyiség hozzáadása után muskotályzamatu bort kapunk.

SPORT.

HAZENA.

Tri velike zmage S. K. Mure!

Poraz prvaka Slovenije S. K. Ilirije, visoke zmage Mure nad S. D. Rapid in S. K. Ptuj-em.

22. VIII. S. K. Mura : S. K. Ilirija 8:5 (5:3).

Sigurna in zaslužena zmaga Mure. Tehnično in taktično premoč Mure hoče Ilirija mestoma s surovo igro pazirati — 9 minut pred zaključkom igre Ilirija zapusti igrišče in stem se je izognila se večjega poraza. Sornik g. Peterka objektivno.

5. IX. SK. Mura—SD. Rapid 14:0 (5:0)

Mura je predvedla lepo kombinacijsko igro ter z lahkoto premagalo svojo nas protinico v visokenem razmerju 14:0.

Sodnik g. Peterka je bil namestu.

8. IX. SK. Mura—SK. Ptuj 16:4 (10:0)

Mura z lahkoto odpravila svojo natprotinico in je vodila že v prvih 15 minutah s 9:0.

Vsled zaupanja v sigurno veliko zmavo je Mura v drugem polčasu zelo popustila, igrala ležerno — komodno brez vsake živahnosti ter v tem času doseže Ptuj svojih 4 golov izmed katerih je prvi bil iz gol — pristora. — Sodnik g. Peterka je nekoliko »drukale« za Ptuj.

S. K. Mura—S. D. Rapid 14:0 (5:0)

S. K. Mura vasárnap e hó 5-én látta vendégül a Maribori S. D. Rapid első csapatát. Mura ismét nagy győzelmével bebizonyította, hogy egy homogen együttest alkot és Szlovénia első csapatai közé sorozható. A fekete-fehér csapat ugyszólván minden részében kifogástalanul funkcionált, a csatársora pedig olyan lendülettel és okos taktikával operált, hogy ellenfele alig jutott szóhoz. Rapid legjobb já-

tékosa kétségkívül a kapus volt — ki Szlovénia egyik legjobb kapusa és csapata egyedül neki köszönheti, hogy a pályát nem egy katasztrofális vereséggel hagyta el. A mérkőzést Peterka szövetségi biro mindvégig a kezében tartotta és objektíve bíraskodott.

S. K. Mura—S. K. Ptuj 16:4 (10:0)

Folyó hó 8-án vendég szerepelt nálunk Ptuj város szimpatikus hazencsapata és 16:4 arányban vereséget szenvedett hazenacsapatunktól. A mérkőzés mindvégig a Mura fölényének jegyében folyt le, amelyet csak néha szakítottak félbe Ptuj támadások. A játék első 15 percében nyilvánvaló volt, hogy a mérkőzés a Mura nagy gólarázu győzelmével végződik, ekkor már ugyanis 9:0-ra vezettek. Mura precíz, gyors támadó stílusát, nagy technikai és taktikai fölényét az ellenfél szívós védőjátékkal próbálta ellensúlyozni. Az első félidő vége felé Mura erősen enged a tempóból és a biztos győzelem tudatában, nem veszi komolyan a játékot. A bíró abban a pillanatban jelzi a félidőt, amidőn a középcsatar süvítő lövése a kapuban talál utat, — a góolt a biro nem itéli meg.

A második félidőben az ellenfél kihasználja Mura tétlenségét és 4 gólt ér el, ezek között az elsőt a kapuelőtti téren belül. A vendégcsapatnál a csatársor és a kapus elégitett ki. Mura nem játszotta ki a tőle megszokott rendes formát. — Mura csapata a legutóbbi három mérkőzést (Ilirija, Rapid, Ptuj) 38:9 gólarányban fordította javára.

Bíró: Peterka sokat »huzott« a vendégcsapathoz.

POSLANO*)

Oglas.

Stavlja se do opčeg znanja, da če se 25. septembra 1926 g. u 3 sata posle podne na licu mesta u Štrigovi (Medijmurje) održati javna dražba trgovačke robe iz stečajne mase Jakoba Petrič, bivšeg trgovca iz Štrigove.

Predmet dražbe je: manufakturna, nürnbergska, željezna i drvena roba.

Verovnički odbor nije vezan da prihvati ni najpovoljniju ponudu, dok ista nuditeljja veže do odluke verovničkog odbora.

Kupovnina ima se odmah u celosti u gotovom isplatiti i kupljeno odmah preuzeti.

Verovnički odbor ne jamči ni za količinu ni za kakvoću dražbovane robe.

Pobliže informacije daje potpisani

Dr. LAVOSLAV KOVAČ
advokat, staratelj mase
Čakovec.

*) Za podtem priobčeno, reditelsztvo neoogovárja.

Az első kaland.

(Svéd elbeszélés.)

Irta: L. O.

(2. Folytatás.)

Aki azonban mákszemnyit sem törődött Klytämnestra halálával s a maga énekrészével, az Gaetano Benincasa volt. Az ő torkából kerültek ki Olaszország legmagasabb hangjai, érthető volt tehát, hogy csömörlésig volt a világ minden hizelgésével. Utazó fedelmek és gyémánttal kirakott szelencék semmi varázssal sem bírtak rá nézve. Becses személye fölött komoly diplomáciai vizsály tört ki Párma és az egyházi állam közt s Madame l'infante — XIV. Lajos le-

ánya — úgy nyerte meg a rezidenciája számára, hogy szinte megszöktette. Az ő parancsából utazott ide s tanulta be Thyestes szerepét, következésképp nagyon kelletlenül engedelmeskedett. Ott állt fehér selyem ruhájában, fehér kerek arca olyan volt, mint egy gondosan berizporozott puffok harlequiné, s torkából oly tisztán és kereken bugyborékoltak föl a hangok, mint egy automata-fuvolából. A kanonokot bosszantotta ez a kifejezéstelen, fakó tökéletesség de nem merte elárulni.

— Drága Gaetanóm! Ha lehetne mondani, hogy a nap az egyik derült napon jobban világít, mint a másikon, akkor azt merném állítani, hogy ma fölülmultad önmagadat. De nem ár-

tana egy kis földi nyugtalanság ebben az égi egyformaságban.

Gaetano a kanonokra bámult kerek szemével s csöppet sem erőltette meg az agyát, hogy megértse. Nyugodtan malmozott az ujjaiával, mert csak a kártya volt az egyetlen, amely még izgatta, azzal a lehetőséggel, hogy a szerencsét bizonyos finom fogásokkal megkorrigálhatja.

Tehát vegyük még egyszer át az utolsó tételt a codáig, dörmögte a kanonok, fölháborodva az énekes végtelen közönyén s mártiri arccal játszott el egy négynegyed ütemes senyvedő melódiát.

Thyestes elkezdé: O jaj Klytämnestra, hü leszesz-e?

Klytämnestra felelé: Örökre a tied vagyok Thyestes.

Thyestes: Akkor halál a sorsod. Klytämnestra: Akkor halál a sorsom.

A szvmszéd szobában nagyon álmos volt a hangulat s a három elítélt rohamosan fogyni érezte a figyelmét. Alessandro, aki úgy ült, hogy a zongorázó nagybátyja a nyitott ajtón keresztül szemmel tarthatta, s aki ezért feszült érdeklődést erőltetett tengeri rablóra valló arcára, egy crescendo alatt ovatosan helyet változtatott s egy ablakpárkány mögött huzta meg magát. Kibámult a nyirkos, árnyas kolostorudvarra, ami különösen érdekelt, mert a szemközt eső boltívek egyikét éppen freskoval festette tele. —